

УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 339.5

М. Є. Адамів, І. І. Коць
Національний університет “Львівська політехніка”

МИТНІ РЕЖИМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: СУТНІСТЬ, ТИПОЛОГІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

<https://doi.org/>

© Адамів М. Є., Коць І. І., 2022

Обґрунтовано актуальність гармонізації митного законодавства України у частині митних режимів із практикою Європейського Союзу. Проаналізовано сутність і типологію митних режимів за вітчизняним законодавством. Визначено сутність митної процедури згідно з митним законодавством Європейського Союзу. Ідентифіковано ключові типи митних режимів, які використовуються на митній території Європейського Союзу. Докладно охарактеризовано специфічні особливості застосування митних режимів Європейського Союзу.

Ключові слова: митний режим, випуск для вільного обігу, вивезення, транзит, митний склад, вільні зони, тимчасове призначення, кінцеве використання, переробка, Європейський Союз.

Постановка проблеми

В сучасних умовах європейської інтеграції України ключовим та невідкладним завданням є якісне та оперативне виконання усіх необхідних вимог, що прописані в Угоді про асоціацію з Європейським Союзом. Це дасть змогу забезпечити успішне приєднання держави до європейської спільноти та вийти на новий рівень прогресивного розвитку. Варто зазначити, що Європейський Союз є складною багатогранною структурою, а тому інтеграція нової країни є тривалим і трудомістким процесом.

Євроінтеграційні наміри Україна задекларувала одразу після проголошення незалежності, однак і досі залишається низка невирішених завдань на шляху вступу до Європейського Союзу. Так, важливе місце в Угоді про асоціацію з Європейським Союзом займають митні питання, зокрема йдеться про гармонізацію митного законодавства України із нормами та стандартами Європейського Союзу. Варто зазначити, що перші вагомі успіхи у реформуванні митних органів відбулись в період створення Державної митної служби України. З того часу було імplementовано чимало успішних реформ у митній сфері, які поволи наближають Україну до Митного Союзу. Однак, до сьогодні невирішеною проблемою залишається гармонізація митних режимів, які застосовуються на територіях України та Європейського Союзу.

Актуальність дослідження

Одним із невід’ємних етапів європейської інтеграції будь-якої країни після започаткування зони вільної торгівлі є її приєднання до Митного Союзу, який передбачає ведення спільної торговельної політики щодо країн, які не є членами Європейського Союзу, та застосування уніфікованих зовніш-

ніх тарифів при міжнародній торгівлі з цими державами. Приєднання України до Митного Союзу зумовить чимало переваг, пов'язаних із спрощенням перетину кордонів з країнами Європейського Союзу для законслухняних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Однак, у цьому контексті з'являються нові завдання, що передбачають гармонізацію митної політики країни із принципами функціонування Митного Союзу, зокрема у розрізі використовуваних митних режимів.

Формулювання мети статті

Метою статті є дослідження сутності та особливостей застосування митних режимів на території Європейського Союзу у контексті подальшої гармонізації з митними режимами, які використовуються у вітчизняній митній практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Сьогодні в Україні сутність, різновиди та особливості застосування різних митних режимів регулює в основному Митний кодекс України. Так, згідно зі ст. 4 Митного кодексу України митний режим – це комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їхній правовий статус, умови оподаткування, і обумовлюють їх використання після митного оформлення. Керуючись ст. 70 цього Кодексу, можемо стверджувати, що сьогодні на території України застосовується 14 митних режимів, а саме: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави [1].

Варто зазначити, що окрім нормативно-правового поділу митних режимів, сьогодні існують й різні наукові підходи у цій сфері [2-7]. Так, наприклад, Н. В. Осадча пропонує поділяти митні режими на ті, які впливають на сальдо торговельного балансу; глобалізаційні режими; ті, використання яких обумовлено необхідністю розвитку національної економіки. При цьому, імпорт та експорт є митними режимами, які чинять вплив на сальдо торговельного балансу. До глобалізаційних режимів автор зараховує групу спеціальних режимів: транзит, зберігання, тимчасове ввезення, переробку, вільні зони, реекспорт та реімпорт. Щодо митних режимів, використання яких обумовлено необхідністю розвитку національної економіки, то науковець трактує їх з позиції потреби держави у захисті своїх інтересів. За переконанням автора, до цієї групи митних режимів увійдуть безмитна торгівля, переміщення припасів, спеціальні митні режими, магазин безмитної торгівлі, знищення та руйнування, відмова на користь держави [5].

Своєю чергою, Р. Лемеха пропонує поділяти митні режими за такою ознакою, як мета застосування, відповідно до якої виділяє митні режими, що орієнтовані на внутрішній ринок (імпорт, реімпорт, переробка за межами митної території, тимчасове вивезення, відмова на користь держави); митні режими, що орієнтовані на зовнішні ринки (експорт, реекспорт, транзит, переробка на митній території, тимчасове ввезення); універсальні митні режими (митний склад, безмитна торгівля, вільна митна зона, знищення або руйнування) [3].

Проаналізувавши існуючі літературні джерела за проблемою дослідження, варто зазначити, що в основному вони відображають вітчизняний підхід до визначення переліку та особливостей застосування митних режимів на території України. Однак, в контексті гармонізації митного законодавства із європейськими нормами виникає необхідність у ретельному дослідженні типології та особливостей застосування митних режимів на території Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу

Якщо звернутись до європейського досвіду, то ключовим нормативно-правовим документом, який визначає сутність, перелік та ключові засади використання митних режимів, є Митний кодекс Європейського Союзу. Відповідно до ст. 5 цього Кодексу митний режим має назву митної процеду-

ри, яка поділяється на: випуск для вільного обігу, спеціальні процедури, вивезення. Серед інших визначень, які наведені у Митному кодексі Європейського Союзу, слід виокремити митну заборгованість, під якою розуміється зобов'язання особи сплатити суму ввізного або вивізного мита, що застосовується до конкретних товарів згідно з чинним митним законодавством [8–10].

Ст. 210 Митного кодексу Європейського Союзу визначає такі спеціальні митні режими: транзит (охоплює зовнішній та внутрішній транзит), зберігання (включає митний склад та вільні зони), спеціальне використання (передбачає тимчасове призначення та кінцеве використання), переробка (включає переробку на митній території Європейського Союзу та за межами митної території Європейського Союзу) [9].

Перш ніж перейти до аналізування особливостей застосування різних митних режимів, варто зазначити, що Митний кодекс Європейського Союзу за митним статусом розмежовує товари Європейського Союзу (т. зв. “унійні товари”) і товари не Європейського Союзу (т. зв. “неунійні товари”). При цьому товари Європейського Союзу – це товари, які [9]:

1) були повною мірою отримані на митній території Європейського Союзу та в складі яких немає товарів, що були привезені з країн поза межами митної території Європейського Союзу;

2) прибули на митну територію Європейського Союзу з країн поза межами митної території Європейського Союзу та випущені для вільного обігу;

3) отримані або виготовлені на митній території Європейського Союзу із товарів з п. 2 або п. 2 і п. 3.

Товари не Європейського Союзу – це товари, які не відповідають переліченим вище критеріям 1, 2, 3 або втратили митний статус товарів Європейського Союзу.

Одними із найпоширеніших митних режимів є випуск для вільного обігу та вивезення. Відповідно до ст. 201 Митного кодексу Європейського Союзу режим випуску для вільного обігу передбачає: стягнення мита; стягнення в окремих випадках інших платежів згідно з положеннями відповідного законодавства, яке зобов'язує до їхньої сплати в таких випадках; застосування інструментів торговельної політики, а також заборон та обмежень, якщо вони не були впроваджені на попередніх етапах; виконання інших необхідних формальностей, які вимагаються при ввезенні товарів [9]. З економічного погляду цей митний режим ототожнюється із режимом імпорту. При цьому, поміщення товарів у режим випуску для вільного обігу надає товарам не Європейського Союзу статус товарів Європейського Союзу [8].

Щодо режиму вивезення, то він передбачає таке: усі товари, що залишають митну територію Європейського Союзу, повинні бути поміщені у митний режим вивезення (винятком можуть бути лише товари, які поміщені у митний режим переробки або транзиту); товари, які вивозяться за межі митної території Європейського Союзу, не обкладаються митними платежами; товари, які поміщені в режим вивезення, залишаються під митним контролем до моменту перебування на митній території Європейського Союзу в тому самому вигляді, у якому перебували в момент прийняття митної декларації; якщо товари залишились на митній території Європейського Союзу, то експортер повинен оперативним чином повідомити митний орган [9].

З економічного погляду режим вивезення ототожнюється із режимом експорту та ґрунтується на вивезенні товарів Європейського Союзу за межі його митної території. До товарів, які вивозяться за межі Європейського Союзу, застосовуються заборони та обмеження відповідно до положень законодавства за межами Європейського Союзу, наприклад, міжнародних договорів щодо охорони здоров'я та життя людей і тварин, охорони навколишнього середовища, флори та фауни, інтелектуальної власності, культурних цінностей тощо. Якщо положення нормативно-правової бази за межами Європейського Союзу забороняють утримання, перебування чи використання товарів Європейського Союзу, то митні органи відмовляють у прийнятті митної декларації у режимі вивезення, а такі товари підлягають поверненню на територію Європейського Союзу [8–10].

Надалі розглянемо ретельніше групу спеціальних митних режимів.

У межах режиму тимчасового призначення товари не Європейського Союзу, які призначені для зворотного вивезення, можуть поміщуватись у режим спеціального призначення на митній території Європейського Союзу з повним або частковим звільненням від сплати імпорتنих митних платежів, а до таких товарів не застосовуються [8–10]:

- інші зобов'язання, які виникають з інших законодавчих положень;
- інструменти торговельної політики, якщо вони не забороняють ввезення чи вивезення товарів з митної території Європейського Союзу.
- Дозвіл на поміщення товарів у режим тимчасового призначення видається на 5 років. До базових критеріїв поміщення товарів у режим тимчасового призначення належать наступні [8–10]:
 - товари не підлягатимуть жодним змінам, за винятком зменшення їхньої вартості в умовах зносу;
 - забезпечено можливість ідентифікації товарів;
 - особа, яка поміщує товари у режим тимчасового призначення, є зареєстрована в країні, яка не є членом Європейського Союзу, якщо іншого не передбачено;
 - виконані усі законодавчі вимоги щодо повного або часткового звільнення від митних платежів.

Варто зазначити, що максимальний термін поміщення товарів у режим тимчасового призначення становить 2 роки від дня прийняття митної декларації з однією метою, однак повний термін, впродовж якого товари можуть бути поміщені у цей режим, не перевищує 10 років, за винятком непередбачуваних обставин [8–10].

В межах режиму кінцевого використання товари можуть бути допущені до вільного обігу без сплати мита або із застосуванням зниженої ставки мита з огляду на їхнє спеціальне призначення. Товарами кінцевого призначення визнаються відходи та залишки, що утворилися в результаті обробки або переробки товарів згідно із передбачуваним кінцевим призначенням. При цьому, відходи та залишки, що утворилися в результаті знищення товарів, які перебувають в режимі кінцевого призначення, переводяться у режим митного складу [8–10].

Режим переробки на митній території Європейського Союзу дозволяє використання товарів не Європейського Союзу на його митній території в межах однієї чи декількох операцій переробки. При цьому до таких товарів не застосовуються [8–10]:

- імпорتنі митні платежі;
- інші платежі, які виникають з інших законодавчих положень;
- інструменти торговельної політики, якщо вони не забороняють ввезення чи вивезення товарів з митної території Європейського Союзу.

Дозвіл на поміщення товарів у режим переробки на митній території Європейського Союзу надається терміном до 3 років за умови виконання таких критеріїв [8–10]:

- особа, яка зареєстрована на митній території Європейського Союзу, забезпечуватиме правомірну реалізацію операції переробки, самостійно здійснюватиме процеси переробки або організовуватиме їх реалізацію, гарантуватиме забезпечення сплати митних платежів, якщо такі виникають;
- якщо митні органи можуть здійснювати митний контроль без необхідності застосування адміністративних заходів, які не відповідають існуючим господарським потребам;
- якщо дозвіл на поміщення товарів у режим переробки на митній території Європейського Союзу не має негативного впливу на пріоритетні інтереси виробників Європейського Союзу.

Режим переробки за межами митної території Європейського Союзу дозволяє тимчасове вивезення товарів Європейського Союзу за межі його митної території у цілях їхньої переробки. При цьому продукція, що була виготовлена на основі таких товарів, може бути допущена до вільного обігу з повним або частковим звільненням від імпорتنих митних платежів за запитом особи, яка

має дозвіл або іншої особи, зареєстрованої на митній території Європейського Союзу, за умови, що така особа отримала згоду від особи, яка володіє дозволом на поміщення товарів у режим переробки за межами митної території Європейського Союзу [8–10].

Дозвіл на поміщення товарів у режим переробки за межами митної території Європейського Союзу надається терміном до 3 років за умови виконання таких критеріїв [8–10]:

- особа, яка зареєстрована на митній території Європейського Союзу, забезпечуватиме правомірну реалізацію операції, гарантуватиме забезпечення сплати митних платежів, якщо такі виникають;
- якщо митні органи можуть здійснювати митний контроль без необхідності застосування адміністративних заходів, які не відповідають існуючим господарським потребам;
- якщо дозвіл на поміщення товарів у режим переробки за межами митної території Європейського Союзу не має негативного впливу на пріоритетні інтереси виробників Європейського Союзу.

В межах режиму митний склад товари не Європейського Союзу можуть зберігатись на митній території Європейського Союзу. При цьому до таких товарів не застосовуються [8–10]:

- імпорتنі митні платежі;
- інші платежі, які виникають з інших законодавчих положень;
- інструменти торговельної політики, якщо вони не забороняють ввезення чи вивезення товарів з митної території Європейського Союзу.

Товари Європейського Союзу також можуть бути поміщені в режим митного складу або вільної митної території згідно із законодавством Європейського Союзу з повним або частковим звільненням від сплати імпорتنих митних платежів. Варто зазначити, що в умовах існування обґрунтованої господарської потреби, що не перешкоджатиме здійсненню митного контролю, товари Європейського Союзу можуть також зберігатись на митному складі без поміщення їх у режим митного складу з дозволу митних органів. На сьогодні немає вимог щодо отримання дозволу на поміщення товарів у режим митного складу, але такий дозвіл потрібен для утримання митного складу [8–10].

До ключових операцій, які можуть застосовуватись до товарів на митному складі, зараховують зберігання без часових обмежень, а також складування, консигнацію, утримання у незмінному вигляді, підготовку до продажу, покращення стану, тощо. Якщо товари на митному складі переробляються під митним контролем, то вони не можуть одночасно перебувати в режимі митного складу, хоча й на ньому фізично знаходяться. Варто зауважити, що витрати на утримання та страхування товарів на митному складі не включаються до митної вартості товарів, які допущені до вільного обігу [8–10].

Загалом митні склади можна поділити на 2 групи [8]:

1. Державний митний склад, який доступний для використання будь-якою особою у цілях зберігання товарів на такому складі:

- державний митний склад I типу – на такому складі товари зберігаються під відповідальністю утримувача (власника) складу та особи, яка помістила товари у цей митний режим;
- державний митний склад II типу - на такому складі товари зберігаються під відповідальністю власника товарів, тобто, особи, яка використовує цей склад;
- державний митний склад III типу – це митний склад, яким управляють митні органи.

2. Приватний митний склад, який доступний для використання особою, що має дозвіл на утримання складу.

Дозвіл на утримання митного складу надається при дотриманні наступних критеріїв [8–10]:

- особі, яка зареєстрована на митній території Європейського Союзу, забезпечуватиме правомірну реалізацію складських операцій, гарантуватиме забезпечення сплати митних платежів, якщо такі виникають;
- якщо митні органи можуть здійснювати митний контроль без необхідності застосування адміністративних заходів, які не відповідають існуючим господарським потребам.

Згідно зі ст. 210 Митного кодексу Європейського Союзу вільна митна зона є спеціальним митним режимом, що відповідає режиму зберігання. Це єдиний митний режим, який не потребує складання митної декларації. Товари, які поміщуються у режим вільної митної зони, повинні бути представлені митним органам та підлягатимуть митним процедурам, якщо [8–10]:

- поміщені у вільну митну зону безпосередньо з-поза митної території Європейського Союзу;
- в моменті поміщення у режим вільної митної зони не перебували в іншому митному режимі;
- поміщені у вільну митну зону з ціллю отримання вигоди, яка виникає в умовах прийняття рішення щодо повернення або звільнення від імпорتنих митних платежів.

Варто зазначити, що товари втрачають статус товарів Європейського Союзу, якщо вони були переміщені з вільної митної зони в інше місце на митній території Європейського Союзу або поміщені в інший митний режим, якщо їхній статус повторно не був підтверджений. При цьому, у вільній митній зоні щодо товарів Європейського Союзу можуть застосовуватись такі операції, як зберігання, переміщення, використання, переробка, споживання, але такі товари не можуть бути поміщені у митний режим вільної митної зони. Крім того, на території вільної митної зони для проведення будівельних робіт потрібен дозвіл митних органів, а також має бути дозволена будь-яка торгівельна або сервісна діяльність, яка відповідає нормам митного законодавства та узгоджена із митними органами [8–10].

Режим зовнішнього транзиту дозволяє переміщення товарів не Європейського Союзу з одного місця в інше на його митній території. При цьому до таких товарів не застосовуються [8–10]:

- імпорتنі митні платежі;
- інші платежі, які виникають з інших законодавчих положень;
- інструменти торговельної політики, якщо вони не забороняють ввезення чи вивезення товарів з митної території Європейського Союзу.

Своєю чергою, режим внутрішнього транзиту дозволяє переміщення товарів Європейського Союзу з одного місця в інше на його митній території через країну або територію з-поза меж Європейського Союзу без будь-якої зміни митного статусу товарів [8–10].

Висновки

На шляху європейської інтеграції перед Україною стоїть чимало завдань, пов'язаних із виконанням зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Одне з ключових місць у переліку таких завдань займає гармонізація вітчизняного митного законодавства у частині митних режимів із нормами Європейського Союзу. У контексті сприяння вирішенню означеного завдання досліджено сутність і структуру митних режимів за законодавством Європейського Союзу. Встановлено, що усі митні режими Європейського Союзу поділено на три групи: випуск для вільного обігу, спеціальні процедури, вивезення. При цьому виокремлюють такі спеціальні митні режими, як: транзит (охоплює зовнішній та внутрішній транзит), зберігання (включає митний склад та вільні зони), спеціальне використання (передбачає тимчасове призначення та кінцеве використання), переробка (включає переробку на митній території Європейського Союзу та за межами митної території Європейського Союзу). Крім того, у межах дослідження ретельно проаналізовано ключові особливості застосування митних режимів Європейського Союзу.

Перспективи подальших досліджень

Перспективами подальших досліджень є вивчення досвіду Європейського Союзу щодо формування та застосування Митного тарифу в умовах європейської інтеграції України.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI з останніми змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 30.07.2022).

2. Кузьмін О. Є. & Будз О. Ф. (2017). Типологія митного обслуговування підприємств. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*, 875, 3–12.
3. Лемеха Р. (2020). Класифікація митних режимів за національним і європейським законодавством: уніфікація підходів у контексті євроінтеграції. *Адміністративне право і процес*, 10/2020, 118–124.
4. Мельник О. Г., Адамів М. Є. & Тодощук А. В. (2018). *Реформування митної системи України в умовах європейської інтеграції*. Львів: Міські інформаційні системи.
5. Осадча Н. В. (2009). Митні режими та підходи до їх класифікації. *Управління економікою: теорія та практика*, 247–276.
6. Юринець О. В. (2021). Пріоритетні проблеми роботи митних органів України в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції. *Науковий журнал "Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку"*, 3(1), 96–103.
7. Юринець О. В. (2021). *Ургентні інструменти антикризового управління: фінансово-економічні та управлінські аспекти в умовах євроатлантичної інтеграції*. Львів: Галицька видавнича спілка.
8. Gwardzińska E., Laszuk M., Masłowska M. & Michalski R. (2017). *Prawo celne*. Warszawa: Wolters Kluwer.
9. Regulation (EC) No 648/2005 of The European Parliament and of the Council, of 13 April 2005 amending Council Regulation (EEC) No 2913/92 establishing the Community Customs Code. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2005/648/oj> (access: 20.07.2022).
10. Regulation (EU) No 952/2013 of The European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0952&rid=1> (access: 21.07.2022).

References

1. Mytnyi kodeks Ukrainy vid 13.03.2012 r. № 4495-VI z ostannimy zminamy ta dopovnenniamy. [Customs Code of Ukraine dated March 13, 2012 No. 4495-VI with the latest amendments and additions]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (access 30.07.2022).
2. Kuzmin O. Ye. & Budz O. F. (2017). Typolohiia mytnoho obsluhovuvannia pidpriemstv. [Typology of customs service of enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha". Serii: Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku [Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Series: Management and entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and problems of development]*, 875, 3–12.
3. Lemecha R. (2020). Klasyfikatsiia mytnykh rezhymiv za natsionalnym i yevropeiskym zakonodavstvom: unifikatsiia pidkhodiv u konteksti yevrointehratsii. [Classification of customs regimes according to national and European legislation: unification of approaches in the context of European integration]. *Administrativne pravo i protses [Administrative law and process]*, 10/2020, 118–124.
4. Melnyk O. H., Adamiv M. Ye. & Todoshchuk A. V. (2018). *Reformuvannia mytnoi systemy Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii. [Reforming the customs system of Ukraine in the context of European integration]*. Lviv: Miski informatsiini systemy.
5. Osadcha N. V. (2009). Mytni rezhymy ta pidkhody do yikh klasyfikatsii. [Customs regimes and approaches to their classification]. *Upravlinnia ekonomikoii: teoriia ta praktyka [Economic management: theory and practice]*, 247–276.
6. Yurynets O. V. (2021). Priorytetni problemy roboty mytnykh orhaniv Ukrainy v umovakh yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii. [Priority problems of the customs authorities of Ukraine in the conditions of European and Euro-Atlantic integration]. *Naukovyi zhurnal "Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku". [Scientific Journal "Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development"]*, 3(1), 96–103.
7. Yurynets O. V. (2021). *Urhentni instrumenty antykrizovoho upravlinnia: finansovo-ekonomichni ta upravliniski aspekty v umovakh yevroatlantychnoi intehratsii. [Urgent tools of crisis management: financial, economic and managerial aspects in the context of Euro-Atlantic integration]*. Lviv: Halytska vydavnycha spilka.
8. Gwardzińska E., Laszuk M., Masłowska M. & Michalski R. (2017). *Prawo celne*. Warszawa: Wolters Kluwer.

9. Regulation (EC) No 648/2005 of The European Parliament and of the Council, of 13 April 2005 amending Council Regulation (EEC) No 2913/92 establishing the Community Customs Code. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2005/648/oj> (access: 20.07.2022).

10. Regulation (EU) No 952/2013 of The European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0952&rid=1> (Access: 21.07.2022).

M. Ye. Adamiv, I. I. Kots

Lviv Polytechnic National University

CUSTOMS PROCEDURES OF THE EUROPEAN UNION: ESSENCE, TYPOLOGY AND FEATURES OF APPLICATION

© Adamiv M. Ye., Kots I. I., 2022

On the way to European integration, Ukraine is facing many tasks related to the fulfillment of obligations under the Association Agreement with the European Union. One of the key places in the list of such tasks is harmonization of domestic customs legislation in terms of customs procedures with the norms of the European Union. In the context of assistance in solving this problem the essence and structure of customs procedures under the legislation of the European Union were studied. It was established that all customs procedures of the European Union are divided into three groups: release for free circulation, special procedures, export. The following special customs procedures are distinguished: transit (covers external and internal transit), storage (includes customs warehouse and free zones), special use (provides for temporary purpose and end-use), processing (includes processing in the customs territory of the European Union and outside the customs territory of the European Union).

One of the most common customs procedures is the release for free circulation and export. The procedure of release for free circulation provides for: collection of duty; collection of other payments in individual cases according to the provisions of the relevant legislation, which obliges to pay them in such cases; application of trade policy instruments and prohibitions and restrictions, if they were not introduced in the previous stages; performance of other necessary formalities required when importing goods.

As for the export procedure, it stipulates the following: all goods leaving the customs territory of the European Union must be placed under the customs procedure of export (only goods placed under the customs procedure of processing or transit may be an exception); goods exported outside the customs territory of the European Union are not the subject to customs duties; goods placed in the export procedure remain under customs control until they are in the customs territory of the European Union in the same condition as they were at the time of acceptance of the customs declaration; if the goods remain in the customs territory of the European Union, the exporter must promptly notify the customs authority.

Key words: customs procedure, release for free circulation, export, transit, customs warehousing, free zones, temporary admission, end-use, processing, the European Union.

The article is prepared in the framework of the J. Monnet Module “EU competitiveness boosting: circular economy” (610641-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE), which is being realized by the FTC Department of the Lviv Polytechnic National University with the support of the Erasmus+ Programme of the European Union. The European Commission support for the production of this article does not constitute an endorsement of the contents, which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein.